

---

90 СЛАВНИХ ЛІТ ...

Саме стільки минуло з того далекого 1920 року, коли в Полтаві було відкрито факультет садівництва та городництва при вищій робітничій школі.

Восени цього року було проведено й перший набір у кількості 49 студентів.

У 1921 році факультет був реорганізований: спочатку в сільськогосподарський, згодом – в агрокооперативний технікум, а пізніше – в сільськогосподарський інститут.

На базі інституту були створені такі полтавські вищі учбові заклади: плодово-овочевий, м'ясної технології, сільськогосподарського будівництва. Останній і нині існує в Полтаві як Полтавський національний технічний університет ім. Ю.В. Кондратюка.

У 1930 році інститут отримав назву зоотехнічного й став базовим у колишньому Радянському Союзі з підготовки фахівців із свинарства.

Під час війни інститут було евакуйовано до російського міста Курган, де він у 1944 році дав початок Курганському сільськогосподарському інституту (нині – Курганська сільськогосподарська академія).

Приємно відзначити, що в Полтавському сільськогосподарському інституті розпочинали свою педагогічну і наукову діяльність видатний український фізіолог О.В. Квасницький, академік ВАСГНІЛ М.Д. Потьомкін, член-кореспондент АН України Ф.П. Мацков, фундатор української школи наукового сортознавства плодівих культур В.Л. Симиренко, академіки Національної академії аграрних наук України В.Ф. Коваленко та В.П. Рибалко, член-кореспондент НААН України М.Д. Березовський, заслужені діячі науки і техніки України Ф.І. Білецький, Б.Г. Левитський, Ф.К. Почерняєв, Д.П. Проценко та інші відомі науковці.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.07.2001 року на базі Полтавського сільськогосподарського інституту було створено Полтавську державну аграрну академію.

Акредитована за четвертим, найвищим освітньо-кваліфікаційним рівнем, наша академія сьогодні є одним із престижних державних аграрних навчальних закладів, який готує фахівців для агропромислового комплексу Полтавської області та України.

У структурі академії – 8 факультетів: агрономічний, технології виробництва і переробки

продукції тваринництва, інженерно-технологічний, ветеринарної медицини, обліку та фінансів, економіки та менеджменту, заочний факультет, підготовчий факультет для іноземних громадян, які ведуть підготовку спеціалістів із дев'яти напрямів.

Окрім того успішно функціонують навчальні підрозділи академії: Науково-дослідний інститут агрономії, до складу якого входять лабораторії селекції пшениці озимої, сої, якості зерна, ґрунтового моніторингу; Навчально-науковий інститут економіки та бізнесу, Навчально-науковий інститут інформаційних та інноваційних технологій, Інститут післядипломної освіти та дорадництва, підготовчі курси для абітурієнтів, ліцей.

Сьогодні академія – могутній навчально-науково-виробничий комплекс, куди входять 4 коледжі, 3 технікуми, наукові аграрні установи області, філіал академії, створений на базі ПП "Агроекологія" Шишацького району, очолюваний Героєм Соціалістичної Праці, Героєм України, першопрохідцем органічного землеробства в Україні, нашим випускником – Семеном Свиридоновичем Антонцем. На базі ТОВ "Маяк" Котелевського району створено Центр виробничого навчання для студентів.

Загальна кількість студентів академії становить понад 8 тисяч осіб, у тому числі – 4,7 тисячі денної форми навчання. Всього ж у регіональному навчально-науково-виробничому комплексі навчається 13700 студентів.

Навчальний процес в академії забезпечують понад 493 фахівців професорсько-викладацького складу, серед яких: 5 академіків, 3 членів-кореспондентів, 40 професорів, 46 докторів наук, 237 кандидатів наук, 162 доценти.

Нині академія – справжній науковий полігон. На національному рівні в академії ведуться наукові дослідження: з ґрунтозахисного землеробства, агроекологічного моніторингу, селекції сільськогосподарських культур, створення нових порід і внутрішньопородних типів свиней, використання природних мінералів і розсолів, енергозберігаючих технологій.

Плідно працює селекційний центр Науково-дослідного інституту агрономії, де створено 16 сортів пшениці озимої, 6 сортів гороху, 3 сорти проса, 4 сорти сої. Передано до Державного сорто випробування сорти пшениці озимої Царичанка, Оржиця, Лютецька. Закінчено Державне сор-

---

товипробування сортів Вільшана, Сидір Ковпак, Говтва. Сорти характеризуються високою морозостійкістю та якістю зерна з потенційною урожайністю 120 ц/га. Створено 2 сорти лікарських рослин – ехінацеї.

У відповідності до Україно-Бельгійського проекту, Науково-дослідним центром із біоенергетики, створеним на базі аграрної академії, ведеться робота з розробки та впровадження у виробництво стандартів на біосировину, економічно обґрунтованого ланцюга отримання біопалива з "енергетичних" рослин з урахуванням зональних особливостей регіону (технологія вирощування, переробки, постачання споживачам "зеленої енергії").

У процесі виконання проекту будуть одержані наступні науково-практичні результати:

- введення в дію стандартів на біосировину і біопаливо;
- впровадження економічно обґрунтованого ланцюга отримання біопалива з "енергетичних" рослин із урахуванням зональних особливостей регіону;
- рекомендації щодо технології вирощування "енергетичних" рослин, методики і комплексів (систем) для переробки біомаси;
- методичні, економічні рекомендації з логістики постачання біопалива споживачам;
- виготовлення конструкторської документації та експериментальних зразків сучасних котлоагрегатів на біомасі.

Ведеться широкомасштабна робота по використанню альтернативних джерел енергії.

На всіх восьми спеціальностях у навчальний процес включено дисципліну "Енергозбереження і відновлювальні джерела енергії", завданням якої є вивчення основ їх побудови та специфіка використання в умовах АПК.

В академії встановлено сонячні батареї для підігріву води в студентській їдальні та в душових кімнатах двох студентських гуртожитків. Змонтована й працює вітроустановка, що виробляє електроенергію для освітлення віварію.

Створено навчально-наукову лабораторію відновлювальних джерел енергії, де студенти на діючій моделі сонячної батареї вивчають основи її будови та специфіку використання.

У рамках міжнародного Українсько-Польського проекту, за підтримки посольства Польщі та польської фірми "Неон" (виробника геліосистем) на даху гуртожитку, де проживають іноземні студенти, використано сонячну батарею плоского типу. Ця система може працювати протягом року, не боячись перемерзання теплоносія.

Навіть при мінусовій температурі колектор гріє воду.

Нещодавно в академії відкрита Українсько-Польська лабораторія відновлювальних джерел енергії, яка за своїми можливостями є однією з найкраще обладнаних лабораторій даного профілю. У лабораторії представлені сонячні колектори різних конструкцій, тепловий насос, вітрова установка, фотовольтажна система та електронне обладнання для енергозберігаючих систем.

Дані з усього обладнання реєструються й накопичуються у комп'ютерній системі з виходом до глобальної мережі Internet. Аналіз даних вимірювань дає неупереджену оцінку ефективності відновлювальних джерел енергії в умовах України, зокрема, в Полтавському регіоні.

Теплова енергія, що виробляється геліосистемою, спрямовується на забезпечення теплою водою ветеринарної клініки та душових кімнат студентського гуртожитку.

Нині зусилля академії спрямовані на такі пріоритетні наукові дослідження на 2011 і наступні роки:

- розробка і впровадження в системі органічного землеробства екологічно безпечних технологій вирощування сільськогосподарських культур;
- створення лабораторії з відновлювальних джерел енергії (вітрової, сонячної, твердого палива) з метою розробки модулів енергозберігаючих систем для побутових і виробничих приміщень сільськогосподарських підприємств;
- створення високопродуктивних сортів пшениці озимої на основі методів адаптивної селекції, що характеризуються високою екологічною пластичністю;
- створення нових сортів гороху безлисточкового типу, пристосованих до прямого комбайнування, підвищеним вмістом білка, з високими адаптивними властивостями;
- створення нових ультратранзистиглих сортів проса з високими показниками якості зерна та адаптивними властивостями, придатними для однофазного збирання;
- створення нових високоврожайних сортів сої, адаптованих до умов Лісостепу України, різних напрямів використання, з високою якістю продукції та розробка схем їх насінництва, сортових технологій вирощування;
- розробка технологій оцінювання свиней за якістю продукції з використанням сучасних генетичних методів;
- створення нових генотипів свиней, які мають високу якість свинини;

- ведеться також робота зі створення кластеру органічного землеробства.

В академії створено 17 наукових шкіл із основних напрямів наукової роботи в різних галузях агропромислового виробництва.

Значна увага приділяється в академії студентській науковій роботі. При кожній кафедрі працюють 1-2 гуртки студентського наукового товариства. Щорічно проводяться студентські наукові конференції.

25 студентів вузу за наукові досягнення стали стипендіатами престижної в Україні стипендії Фонду Віктора Пінчука. Вони беруть активну участь і завойовують призові місця у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт із економічних, технічних і гуманітарних наук, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт за економічними напрямками, Всеукраїнському конкурсі "Оздорови суспільство", оголошеному фондом братів Кличків та Фондом Конрада Аденадера, у конкурсі "Зробимо Україну енергоощадною", оголошеному Інститутом стратегічних оцінок, Всеукраїнському конкурсі бізнес-планів підприємницької діяльності, Всеукраїнській студентській олімпіаді та ін.

Академія має тісні міжнародні зв'язки з 19 країнами світу у сферах навчальної та наукової роботи, стажування і проходження практики студентами. На підготовчому факультеті для іноземних громадян нині навчається понад 100 студентів.

В академії створено всі необхідні умови для підготовки висококваліфікованих спеціалістів. До послуг студентів – гуртожитки, їдальні, кафе, санаторій-профілакторій, табір праці та відпочинку, навчально-дослідне господарство з дослідним полем, віварій, бібліотека, мовний центр, спортивний комплекс, музей, культурно-розважальний центр.

Актуальним, безумовно, залишається підготовка науково-педагогічних та наукових кадрів. За останні п'ять років захищено 10 докторських та 75 кандидатських дисертацій. Лише в 2009 році захищено 28 кандидатських і 2 докторських дисертацій, а в нинішньому, 2010 році, – 14 і 5 відповідно. За п'ятирічний період одержали вчене звання професора – 4, доцента – 44 викладачі.

Щойно відкрито спеціалізовану раду по захисту кандидатських дисертацій з економічних дисциплін.

За 90-річний період свого існування навчальний заклад підготував близько 40 тисяч спеціалістів сільського господарства, серед яких 2 Герої Радянського Союзу, 13 Героїв Соціалістичної Праці, 4 Герої України, чимало видатних державних діячів, науковців.

Головним у діяльності академії, як і раніше, залишається освіта, наука і виробництво, бо є тільки за органічного поєднання цих трьох ланок може сформуватися сучасний спеціаліст.

Саме на це спрямований колектив Полтавської державної аграрної академії, впевнено крокуючи назустріч недалекому 100-річному ювілею.

В. М. Писаренко, доктор сільськогосподарських наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, ректор академії

М. М. Опара, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, Заслужений працівник сільського господарства України, проректор із науково-педагогічної, наукової роботи